

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU ASISTENȚA JURIDICĂ GARANTATĂ DE STAT

MD – 2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo nr. 1 bl. "A1", bir. 94
Tel./ fax (022) 31-02-74, e-mail: aparat@cnaigs.md, www.cnaigs.md

HOTĂRÂRE

Nr. 13 din 20 iunie 2014

Cu privire la aprobarea mecanismului de direcționare de către parajuriști a beneficiarilor de asistență juridică primară către Oficiile teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat și alte instituții/persoane

În conformitate cu prevederile art. 12 alin. (1) lit. a) și b) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 198-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.157-160, art.614), Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat,

HOTĂRĂȘTE:

1. A aproba mecanismul de direcționare de către parajuriști a beneficiarilor de asistență juridică primară către Oficiile teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat și alte instituții/persoane, conform Anexei 1.
2. Prezenta hotărâre se aduce la cunoștința Oficiilor Teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat și se publică pe pagina web a CNAIGS.

Președintele Consiliului

Secretarul Consiliului

Victor Zaharia

Olga Rabei

Mecanismul de direcționare de către parajuriști a beneficiarilor de asistență juridică primară către Oficiile teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și alte instituții/persoane

I. Prevederi generale

1. Având drept scop stabilirea unei practici corecte și uniforme, prezentul document conține un șir de recomandări destinate parajuriștilor, ce urmează a fi aplicate în activitatea lor în legătură cu direcționarea beneficiarilor de asistență juridică primară către Oficiile teritoriale ale CNAJGS și alte instituții/persoane, detaliind prevederile „Regulamentul de activitate a parajuriștilor”, aprobat de Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (*în continuare* CNAJGS) prin Hotărârea nr. 5 din 15.06.2011.
2. Prin „direcționarea beneficiarilor de asistență juridică primară”, în sensul prezentului document, se înțelege oferirea unei recomandări de către parajurist beneficiarului pentru a se adresa în vederea soluționării problemei ultimului unei instituții/persoane, care în opinia parajuristului este competentă de a soluționa problema beneficiarului sau este competentă de a desemna un avocat pentru acordarea asistenței juridice calificate beneficiarului.
3. Parajuriștii trebuie să fie pregătiți să ofere informații generale din orice domeniu al dreptului. Totodată, parajuristul trebuie să refuze acordarea asistenței atunci când acesta consideră că, cunoștințele și/sau competențele sale profesionale nu sunt suficiente pentru a-i permite să ofere asistență calitativă beneficiarului. Aceste cauze necesită a fi direcționate organelor/persoanelor competente.
4. Este în sarcina parajuristului să determine corect instituția/persoana competentă în soluționarea problemei cu care se confruntă beneficiarul și să direcționeze beneficiarul către instituția/persoana respectivă, fără a se implica în procesul de examinare și soluționare a problemei.
5. Scopul unei direcționări constă în ajutarea unui beneficiar de asistență juridică primară, în soluționarea problemei cu care se confruntă, prin oferirea de către parajurist a informației despre instituția/persoana în a cărei competență intră examinarea și soluționarea unei asemenea probleme. La efectuarea direcționării, parajuristul trebuie să se asigure că:
 - direcționarea este efectuată în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare;
 - beneficiarul înțelege de ce și către cine este direcționat;
 - beneficiarul înțelege ceea ce urmează să întreprindă;
 - cu acordul și la solicitarea beneficiarului, atunci când este posibil, face o programare pentru beneficiar la instituția/persoana către care l-a direcționat sau asistă beneficiarul la efectuarea programării.
6. O consultație va fi înregistrată „direcționare” doar dacă direcționarea propriu-zisă are loc, nu și dacă parajuristul oferă beneficiarului opțiuni și așteaptă decizia acestuia privind modalitatea de acționare. În acest caz, parajuristul va înregistra consultația acordată în registrul asistenței juridice primare și în raportul de activitate la rubrica „consultații”, nu „direcționare”.

II. Direcționarea beneficiarilor de asistență juridică primară către Oficiile Teritoriale ale CNAJGS

7. Parajuristul poate acorda numai asistență juridică primară. În cazul în care, în procesul de acordare a asistenței juridice primare, se constată necesitatea acordării de asistență juridică calificată, solicitantul este informat despre condițiile beneficierii de o astfel de asistență și, la solicitare, va fi asistat la întocmirea cererii de asistență juridică calificată. Dacă beneficiarul are resurse financiare suficiente, aceasta va fi direcționat unui avocat care poate fi contractat de beneficiar.
8. În vederea direcționării beneficiarilor de asistență juridică primară către Oficiile teritoriale ale CNAJGS, parajuristul trebuie să posede următoarele cunoștințe și abilități:
 - a) cunoștințe despre cadrul normativ care reglementează procedura de solicitare a asistenței juridice calificate și criteriile de eligibilitate, inclusiv:
 - o Legea AJGS nr. 198 din 26 iulie 2007;
 - o Regulamentul funcționării Oficiilor Teritoriale ale CNAJGS, aprobat prin Hotărârea CNAJGS nr. 15 din 30 iulie 2008;
 - o Regulamentul de activitate a parajuriștilor, aprobat prin Hotărârea CNAJGS nr. 5 din 15 iunie 2011;
 - o Regulamentul privind metodologia de calcul al venitului în scopul acordării asistenței juridice calificate garantate de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1016 din 1 septembrie 2008.
 - b) cunoștințe despre datele de contact și programul de activitate ale Oficiilor teritoriale ale CNAJGS;
 - c) abilități practice de scriere a documentelor precum:
 - o cerere de acordare a asistenței juridice calificate;
 - o declarația-tip cu privire la venituri și anexele sale.
9. La efectuarea unei direcționări către Oficiile Teritoriale ale CNAJGS pentru solicitarea asistenței juridice calificate garantate de stat, parajuristul realizează trei sarcini de bază:
 1. - de **mediatizare** a sistemului de asistență juridică garantată de stat, aducând la cunoștința persoanelor informația privind posibilitatea de a obține asistență juridică calificată garantată de stat;
 2. - de **filtrare** a solicitanților neeligibili, diminuând numărul de cereri neîntemeiate de acordare a asistenței juridice calificate adresate Oficiilor Teritoriale ale CNAJGS, verificând preliminar respectarea condițiilor de eligibilitatea de către beneficiarii asistenței juridice primare și
 3. - de **consiliere** a solicitanților de asistență juridică calificată, acordând asistență în procesul de întocmire a actelor necesare, formare și depunere a dosarului la Oficiul Teritorial corespunzător.
10. În vederea realizării sarcinii *de filtrare a cererilor de acordare a asistenței juridice calificate*, parajuristul este înzestrat cu următoarele atribuții:
 1. efectuează o verificare preliminară a îndeplinirii condițiilor de către potențialul beneficiar în vederea obținerii asistenței juridice calificate garantate de stat;
 2. consultă și ajută beneficiarul la întocmirea cererii de acordare a asistenței juridice calificate și a actelor conexe, care urmează a fi depuse la Oficiul Teritorial respectiv;
 3. direcționează persoanele, care au nevoie de asistență juridică calificată, către Oficiile Teritoriale ale CNAJGS, cu setul de acte necesar.

11. În vederea verificării preliminare a întrunirii condițiilor de către potențialul beneficiar în vederea obținerii asistenței juridice calificate garantate de stat, parajuristul va efectua în mod consecutiv următoarele acțiuni:
 1. va stabili tipul cauzei pentru care se solicită acordarea asistenței juridice garantate de stat: penală, contravențională sau civilă (inclusiv contencios administrativ);
 2. va verifica preliminar la care din categoriile de persoane prevăzute în art. 19 alin. 1) lit. (a-e) din Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat, se atribuie potențialul beneficiar;
 3. va verifica preliminar dacă nu este cazul vreunui temei de refuz în acordarea asistenței juridice calificate prevăzute, în art. 24 alin. 1) și 1¹) din Legea cu privire la asistența juridică garantată de stat;
 4. va verifica preliminar, reieșind din tipul și natura cauzei, dacă cauza în care este implicat potențialul beneficiar, face parte din categoria celor pentru care asistența juridică calificată se acordă indiferent de nivelul de venit al persoanei (art. 20 al Legii) sau în dependență de nivelul veniturilor acesteia (art. 21 Legii);
 5. În situația în care asistența juridică pentru cauza solicitată se acordă indiferent de nivelul de venit al persoanei (art. 21 al Legii), parajuristul va ajuta beneficiarul la completarea cererii de acordare a asistenței juridice calificate;
 6. În situația în care asistența juridică pentru cauza solicitată se acordă în dependență de nivelul de venit al persoanei (art. 21 al Legii), va fi necesară efectuarea preliminară a testului financiar.

12. În vederea efectuării testului financiar, parajuristul va solicita de la potențialul beneficiar prezentarea în original a următoarelor acte:
 1. certificatul privind componența familiei (în localitățile rurale, fiind eliberat de primării);
 2. certificatul de la locul/ locurile de muncă cu privire la veniturile lunare, obținute în ultimele 6 luni de către membrii familiei apți de muncă;
 3. certificatul de la Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la indemnizațiile sociale lunare primite de membrii familiei.

13. Ținând cont de informația conținută în actele prezentate și cea furnizată nemijlocit de către potențialul beneficiar, parajuristul va acorda asistență la calcularea și introducerea datelor în declarația-tip cu privire la venituri în baza următoarelor reguli:
 1. la calcularea venitului mediu lunar, parajuristul va lua în considerare venitul pentru 6 luni calendaristice anterioare lunii în care a fost depusă solicitarea, ale tuturor membrilor familiei solicitantului, prin membru al familiei considerându-se persoanele ce locuiesc în comun, țin gospodărie în comun și au un buget comun.
 2. În cazul în care va stabili că, venitul mediu lunar este mai mic decât nivelul minim de existență pe cap de locuitor din țară, parajuristul va informa solicitantul despre faptul că acesta ar putea fi eligibil și că ar putea beneficia de asistența juridică calificată garantată de stat.
 3. În cazul în care va stabili că, venitul mediu lunar este mai mare decât nivelul minim de existență pe cap de locuitor din țară, parajuristul va informa solicitantul despre faptul că ar putea să nu fie eligibil pentru a beneficia de asistența juridică calificată garantată de stat și că ar putea să se adreseze unui avocat din regiunea respectivă, pentru a beneficia de o asemenea asistență, achitând serviciile din resurse proprii.
 4. Ținând cont de faptul că valoarea minimului de existență se determină în baza calculelor efectuate de către Biroul Național de Statistică, parajuristul va verifica trimestrial pe pagina web a instituției respective modificările survenite în ceea ce privește valoarea minimului.
 5. Parajuristul va informa și explica beneficiarului că, informația indicată în declarație trebuie să corespundă realității și că în cazul în care se va depista că informația comunicată în declarație este falsă sau dacă, după comunicarea acestei informații, starea lui financiară se va îmbunătăți, astfel încât dânsul va fi privat de dreptul să beneficieze de asistență juridică

calificată garantată de stat, beneficiarul se obligă să recupereze toate cheltuielile suportate de stat în legătură cu acordarea respectivei asistențe juridice calificate garantate de stat.

6. În cazul în care, în timpul verificării preliminare, se va constata că, solicitantul de asistență juridică calificată ar putea fi eligibil, parajuristul îl va ajuta la completarea cererii, adresate Oficiului Teritorial corespunzător, de acordare a asistenței juridice calificate, după modelul aprobat de CNAJGS.
7. Parajuristul va ajuta solicitantul la formarea dosarului care urmează a fi depus la Oficiul Teritorial al CNAJGS, format din cerere și după caz declarația-tip cu privire la venituri și anexele ei.
14. Se atenționează faptul că, parajuristul doar comunică despre existența dreptului la asistență juridică garantată de stat și asistă persoana în procesul de realizare a acestuia, fără a se expune asupra admisibilității/inadmisibilității. Parajuristul doar acordă consiliere în procesul de completare a actelor necesare, fără a le semna sau depune personal și fără a lua o decizie în ceea ce privește admisibilitatea cererii. Numai coordonatorii Oficiilor Teritoriale ale CNAJGS sunt în drept să decidă admiterea sau refuzul cererii de acordare a asistenței juridice calificate.
15. Dacă este evident că un beneficiar nu are dreptul de a beneficia de asistență juridică calificată garantată de stat, parajuristul trebuie să recomande beneficiarului să se adreseze unui avocat care poate fi contractat de beneficiar pentru a-l asista în soluționarea problemei, însă nu îi poate interzice persoanei să se adreseze cu o cerere Oficiului Teritorial.
16. Din momentul în care dosarul este complet, parajuristul informează solicitantul despre locul de aflare a Oficiului Teritorial, indicând adresa completă și programul de lucru a acestuia. În situația în care solicitantul de asistență juridică calificată întâmpină dificultăți în ceea ce privește deplasarea spre localitatea în care își are sediul Oficiul Teritorial (ex: boală, vârstă înaintată, lipsa de bani, condiții climaterice ș.a.), parajuristul poate expedia dosarul către Oficiul Teritorial, folosind mijloacele electronice de comunicare ori poate ajuta solicitantul să expedieze dosarul prin poștă.
17. În măsura posibilităților, parajuristul va verifica dacă beneficiarul direcționat la Oficiul Teritorial s-a adresat la instituția respectivă, dacă cererea sa a fost admisă și i s-a acordat asistența juridică garantată de stat.
18. Orice direcționare a solicitanților de asistență juridică calificată către Oficiile Teritoriale urmează a fi documentată:
 - a. făcându-se o mențiune în Registrul de evidență a asistenței juridice primare ținut de parajurist,
 - b. în raportul lunar și trimestrial de activitate, parajuristul indicând în rubrica corespunzătoare numărul total de direcționări spre Oficiile teritoriale care au avut loc.
19. În cazul în care parajuristul direcționează beneficiarul către un avocat care oferă servicii de asistență juridică în bază de contract, se interzice parajuristului să recomande un anumit avocat. Parajuristul poate doar oferi beneficiarului lista și datele de contact ale avocaților din localitatea în care beneficiarul locuiește sau lucrează. Parajuristul poate, totuși, să menționeze anumite domenii de specializare ale avocaților din listă.
20. Orice direcționare a beneficiarilor către avocați trebuie documentată, fiind făcută o mențiune despre aceasta în registrul asistenței juridice primare. Registrul asistenței juridice primare va include o descriere succintă a cazului sau problemei beneficiarului și motivele pentru

direcționarea către avocat (acest tip de înregistrare a consultației trebuie să fie utilizat și în cazul direcționărilor către alte instituții publice sau private).

III. Mecanismul de direcționare a beneficiarilor de asistență juridică primară către alte instituții publice și private (altele decât Oficiile Teritoriale ale CNAJGS)

21. Parajuristul direcționează beneficiarul de asistență juridică primară către alte instituții publice sau private în cazul în care presupune în mod rezonabil, în baza informației prezentate de beneficiar, că instituția respectivă este competentă să soluționeze problema beneficiarului.
22. În vederea direcționării beneficiarilor către instituții publice sau private, parajuristul menține un registru cu datele de contact ale potențialelor instituții publice și private, care este actualizat continuu.
23. În cazul în care, din faptele și informația prezentată de beneficiar, rezultă în mod rezonabil competența unei sau a câteva instituții publice sau private, parajuristul direcționează beneficiarul explicându-i detaliat motivul direcționării și modalitatea de a găsi instituția respectivă.
24. În cazul în care parajuristul are nevoie de informații suplimentare de la beneficiar, parajuristul poate solicita acestuia prezentarea informației. În acest caz, termenul pentru întocmirea recomandării cu privire la direcționarea către o instituție publică sau privată este de 3 zile de la recepționarea informației solicitate.
25. Direcționarea către o anumită instituție publică sau privată implică formularea de către parajurist a unei recomandări în scris cu privire la instituția responsabilă, pe care o eliberează beneficiarului, dacă beneficiarul solicită o asemenea recomandare sau dacă parajuristul consideră necesar să formuleze recomandarea respectivă în scris. Recomandarea se eliberează beneficiarului în aceeași zi sau în decurs de 3 zile din ziua adresării către parajurist.
26. Orice direcționare a beneficiarilor către alte instituții publice sau private trebuie înregistrată, iar parajuristul va face o mențiune despre direcționarea respectivă în registrul asistenței juridice primare. Dacă parajuristul asistă beneficiarul la scrierea unor documente care însoțesc direcționarea, parajuristul va păstra un exemplar al acestor documente în dosarul beneficiarului, cu acordul acestuia. În raportul trimestrial și anual, parajuristul va indica în rubrica respectivă numărul total al direcționărilor efectuate către instituții publice sau private.
27. În măsura posibilităților, parajuristul va verifica dacă persoana direcționată s-a adresat la instituția/instituțiile respective și care a fost rezultatul final. În măsura posibilităților, în decurs de 6 luni de la momentul direcționării, parajuristul verifică evoluția soluționării problemei beneficiarului cu instituția unde a fost direcționat beneficiarul (prin orice mijloace de comunicare).
28. Parajuristul poate urmări evoluția soluționării problemelor beneficiarilor prin aplicarea celor mai optime metode pentru fiecare caz vizat (de exemplu, discuții cu beneficiarul sau familia acestuia, discuții cu instituția la care a fost direcționat beneficiarul, alte metode). Parajuristul trebuie să monitorizeze soluționarea problemei doar în măsura în care este posibil în limita resurselor de timp și materiale alocate parajuristului și în măsura în care beneficiarul nu este împotriva verificărilor / întrebărilor adresate autorităților sau părților implicate.

29. Parajuristul urmează să informeze beneficiarul direcționat către alte instituții despre faptul că beneficiarul poate oricând contacta parajuristul din nou dacă întâmpină dificultăți în comunicarea cu avocatul sau instituția la care a fost direcționat.